یک شاخه گل برنامه شماره ۴۸ (نفس صبح) محمودی خوانساری، درمایه دشتی

گوینده آقا از رادیو:

یک شاخه گل برنامه شماره ۴۸

روشنک:

این بار صحبت ما از خاقانی شروانی است، نامش افضل الدین بود و در بدو شاعری حقایقی تخلص می کرد، ولی چون به معرفی استادش به دربار خاقان شروان شاه راه یافت و مورد توجه واقع شد به خاقانی متخلص گردید، قاخانی از شعرای بزرگ قرن ششم و دارای قصائد عالی وغزل های دلنشین است، قصیده مشهور ایوان مدائن از اوست.

دکلمه:

هان ای دل عبرت بین از دیده نظر کن هان ایوان مدائن را آیینه عبرت دان

و این هم بیتی چند از یکی از غزل های شیوای او.

(آمد نفس صبح و سلامت نرسانید)۲ بوی تو نیاورد و پیامت نرسانید

(یا تو به دم صبح سلامی نسپردی)۲ یا صبحدم از رشک پیامت نرسانید

استاد مرتضی خان محجوبی به همراه تنبک سرآهنگی را در مایه دشتی می نوازند.

آواز محمودی خوانساری:

آمد نفس صبح و سلامت نرسانید بوی، بوی تو نیاورد و پیامت نرسانید

یا تو، یا تو به دم صبح سلامی نسپردی یا صبحدم از رشک سلامت نرسانید

(من نامه نوشتم به کبوتر)۲ بسپردم افسوس که بختم سوی بامت نرسانید

(برباد سپردم)۲ دل و جان تا به تو آرد (زین هر دو ندانم)۲ که کدامت نرسانید

روشنک:

پیوسته دلت شاد و لبت خندان باد.

گوینده آقا از رادیو:

آنچه شنیدید شاخه گل شماره ۴۸ بود که با همکاری آقایان مجوبی و محمودی خوانساری تنظیم یافته، آهنگ دشتی گوینده روشنک.

مدت اجرای برنامه ۱۴ دقیقه و ۴۳ ثانیه است.

توضیحات:

شاخه گلی که نثار شد با شماره ۴۸ به ثبت رسیده است، تنها استاد مرتضی خان مجوبی در خلال آواز همراهی کرده و در مقدمه با کمک نوازنده ضرب که مشخص نیست که بوده قطعاتی را در مایه دشتی نواخته اند، اشعار بکار رفته شده از خافانی شروانی است که در بیت دوم دکلمه شده از روشنک لغت (سلامت) به پیامت تبدیل شده که شاید اشتباه شده ولی در اجرای آواز آقای محمودی خوانساری درست خوانده.

در برنامه های یک شاخه گل که کوتاه بوده و حدود یک ربع از برنامه را شامل میشده از نظر معرفی و اطلاعات چندان پیچیده و زمان بر نبوده که مانند گلهای رنگارنگ طولانی بوده باشد بلکه با گفتن یک شماره و نام یک شاعر، نام خواننده، دستگاه، و گوینده برنامه تمام میشده با این احوال در بعضی از برنامه ها از نبودن معرفی رنج می بریم، حال یا به علت کمکاری دست اندرکاران وقت بوده و یا نسخه موجود ناقص تهیه شده که بیشتر حالت دوم اتفاق افتاده.

خوشبختانه نسخه همراه شماره و معرفی بدست آمد و به متن اضافه شد.

توجه: کلیه مطالب مندرج در بالا توسط محقق محترم جناب استاد علیرضا دربندی تهیه شده که شامل بررسی کامل برنامه و توضیحات افزوده شده شخص ایشان می‌باشد. جای دارد که سپاس فراوانمان را نثار ایشان بنماییم زیرا که نتیجهٔ سالها زحمات خویش را وقف عموم کرده اند. در خاتمه از دوستانی که جهت تصحیح و تکمیل این مطالب مایل به همکاری هستند تقاضامندم از طریق آدرس ایمیل Asheghane1golha@gmail.com با ایشان تماس حاصل نمایند.

مسعود نوین فرحبخش